

Beivrande av lag- och regelöverträdelser

För att fiskebestämmelser, oavsett vem som utfärdat dem, ska vara effektiva så måste det finnas en fisketillsyn med möjligheter att beivra överträdelser av gällande regler. Olika typer av regler kan ge olika typer av påföljder. Brott mot lagar och förordningar kan ge fängelse som strängaste påföljd emedan överträdelse av myndighetsföreskrifter enbart kan ge böter som påföljd. När det gäller överträdelse av fiskeregler som är uppsatta av fiskerättsägarna själva eller sådana som arrenderar vatten av dessa så skiljer sig reglerna åt även här. Överträdelser av fiskevårdsområdesföreningars regler kan medföra kontrollavgift, vilken föreningen har rätt att utfärda. Överträdelse av enskild fiskerättsägares regler eller av regler utfärdade av arrendatorer eller andra som inte är fastslagna av fiskevårdsområdesförening får vanligtvis betraktas som avtalsbrott och får därför beivras genom civilrättslig process.

Överträdelse av lagar, förordningar och föreskrifter

Överträdelser av lagar, förordningar och föreskrifter kan polisanmälas. Det är brott mot statens uppställda regler och då är det polis och åklagare som har till uppgift att beivra överträdelserna. Vilka straff som kan bli påföljd regleras i fiskelagen i 37-44 paragraferna. Där regleras dels direkt vilken påföljd det kan bli vid överträdelser av fiskelagen, men även indirekt genom att den anger vilka påföljder det kan bli för överträdelser mot förordningar och föreskrifter som har utfärdats med stöd av bestämmelser i fiskelagen. Överträdelser av både lagen och förordningen kan ge fängelsestraff beroende på vilken paragraf man bryter mot.

Några exempel på påföljder för överträdelser av fiskelagens bestämmelser är bland annat att den som fiskar utan tillstånd (olovligt fiske) eller som stänger av fiskådra kan dömas till ett års fängelse

och i grova fall upp till två års fängelse. Om man däremot efter avslutat fiske lämnar kvar något som kan störa andra fiskande eller om man låter egna redskapet snärja ihop sig med andras eller om man tränger sig in på en fiskeplats fastän att man inte var där först, så kan man dömas till böter.

Förutom själva straffet i form av fängelse eller böter kan den som begår en överträdelse av lagstiftningen få sina fiskeredskap, sin båt och andra hjälpmedel (t.ex. bil) beslagtagna och förverkade av staten.

Den som är fisketillsynsman ska ha en god blick över vilka brott som kan ge vilka straff. Det är viktigt att ha koll på detta då olika straffpåföljd ger fisketillsynsmannen olika möjligheter att ingripa mot den misstänkte.

Överträdelse av fiskevårdsområdesförenings regler

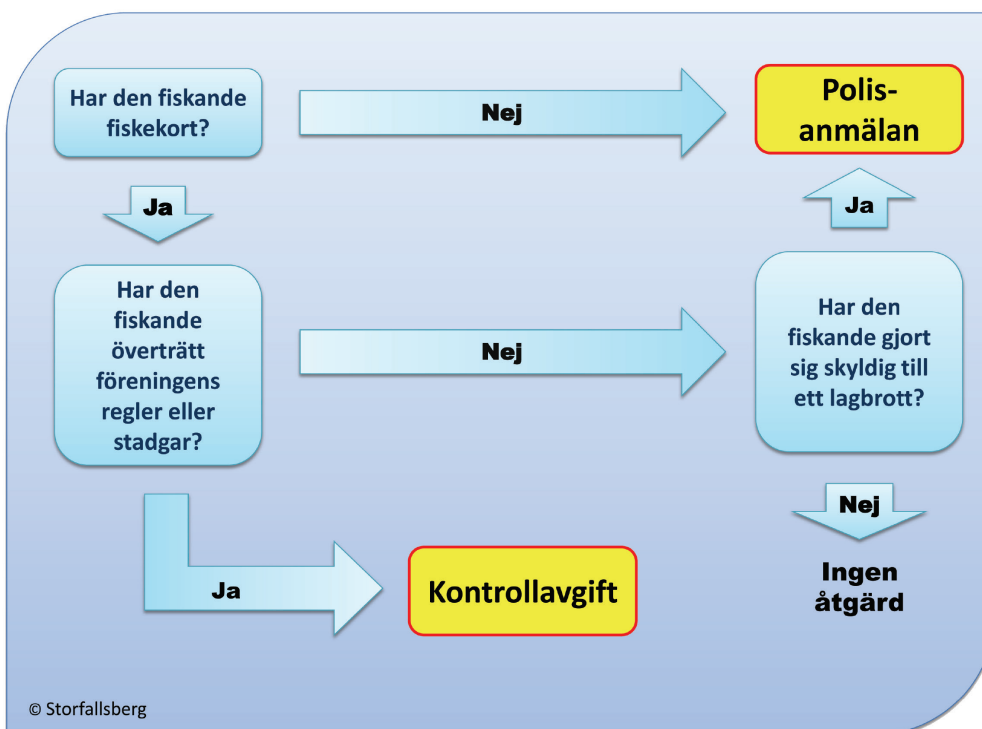
Fiskevårdsområdesföreningar regleras av en särslagstiftning och sedan den 1 januari 2011 kan föreningarna själva beivra överträdelser av deras eget regelverk. Tidigare kunde fiskevårdsområdesföreningar polisanmäla överträdelser av sina regler då detta föll under allmänt åtal, men detta ändrades med att man gjorde en revision av lag om fiskevårdsområden.

Kontrollavgift eller polisanmälan

Den som köpt fiskekort, löst fiskerättsbevis eller på annat sätt har rätt att fiska inom ett fiskevårdsområde kan få en kontrollavgift utfärdad emot sig om denne bryter mot fiskeregler eller stadgar. Däremot kan fiskevårdsområdesföreningen ej utfärda kontrollavgift mot den som ej har rätt att fiska i föreningens vatten. Om föreningen ertap-

par någon som fiskar i föreningens vatten utan att ha rätt till detta, dvs genom att ha underlåtit att lösa fiskekort eller fiskerättsbevis eller på annat sätt fått den rätten, så kan föreningen polisanmäla denne.

Föreningen kan, som nämnts, dock ej längre polisanmäla den som fiskar i strid med föreningens regler utan det är kontrollavgiftsmöjligheten som ersatt möjligheten till detta. Detta medför även att fiskevårdsområdesföreningen vid fisketillsyn ej heller längre kan ta redskap i beslag för den som bryter mot föreningens regler. Däremot kan den fångst som tagits i strid med regelverket beslagstas av föreningen, som då har rätt till fisken. I figuren nedan beskrivs på ett överskådligt vis när föreningen skall polisanmäla respektive utfärda kontrollavgift.

Figur som klargör när man ska ta ut kontrollavgift eller göra polisanmälan.

När får kontrollavgift inte tas ut?

Kontrollavgift får som nämnts ovan inte tas ut av den som saknar rätt att fiska inom fiskevårdsområdet, utan då ska polisanmälan göras. Det finns dock flera undantag från när en fiskevårdsområdesförening kan ta ut kontrollavgift av den som har rätt att fiska inom området, men som bryter mot reglerna för fisket. I grunden får man inte ta ut kontrollavgift om det är uppenbart oskäligt att göra så, och man ska då särskilt beakta om överträdelsen berott på:

1. Sjukdom som gjort att den fiskande inte förmått att på egen hand fullgöra sina skyldigheter och inte heller förmått att ge någon annan i uppdrag att göra det,
2. berott på att den fiskande på grund av ålder eller bristande mognad inte kunnat tillgodogöra sig om reglerna för fisket, eller
3. vilseledande eller missvisande regler om fisket.

De tillfällen man inte ska ta ut kontrollavgift vid är således ganska självklara och det handlar om sunt förnuft.

När det gäller den tredje punkten, vilseledande information så gäller att både de fiskande och den som ska bevaka att regler efterföljs har fått korrekta och tydliga uppgifter om vilka fiskeregler som gäller. Detta ansvar vilar tungt på fiskevårdsområdesföreningens styrelse att hantera.

Att informera de fiskande på ett tydligt sätt om reglerna för fisket är alltså en av hörnpelarna för att kunna utfärda kontrollavgift. Det är således viktigt att alla fiskeregler sammanställs så att de på ett tydligt och enkelt sätt kan delas ut till de som köper fiskekort, fiskerättsbevis eller på annat sätt får fiska. Man bör även överväga att låta de som ska fiska kvittera att de mottagit fiskeregler. Detta så att det vid en eventuell tvist kan bevisas att de tagit del av reglerna.

Kontrollavgiftens storlek

I lag om fiskevårdsområden regleras att kontrollavgiftens storlek inte får överskrida tio procent av ett prisbasbelopp. Aktuellt prisbasbelopp hittar man på Statistiska centralbyråns hemsida (www.scb.se), men år 2015 var prisbasbeloppet 44 500 kronor. Detta innebär att kontrollavgifterna som ett fiskevårdsområde tar ut inte får överstiga 4 450 kronor för en förseelse år 2015.

Det är viktigt att fiskevårdsområdesföreningen har tydliga regler om hur fisket får bedrivas. Informationen måste vara tydlig, men den får aldrig vara vilseledande.

Att utfärda kontrollavgift

När fisketillsynsmannen, eller annan som tillsynar fisket inom fiskevårdsområdet, upptäcker någon som har rätt att fiska inom området, men som bryter mot fiskeregler kan denne alltså utfärda kontrollavgift. Att utfärda kontrollavgift innebär i praktiken att fisketillsynsmannen överlämnar en betalningsuppsmaning, en faktura, till den fiskande. Detta kan göras på två sätt. Fisketillsynsmannen kan ha med sig betalningsuppsmaningar ut vid bedrivandet av fisketillsyn. När någon er-tappas med att ha begått en regelöverträdelse så kan fisketillsynsmannen upplysa denne om över-trädelsen och direkt, på plats, utfärda kontrollav-giften. Det andra sättet är att fisketillsynsmannen på plats upplyser den fiskande om att denne gjort sig skyldig till överträdelse av fiskeregler och att denne kommer att få en betalningsupp-maning/faktura per post.

Betalningsuppsmaningen skall innehålla infor-mation om vem den riktar sig till (den fiskande), vem som utfärdar avgiften (föreningen och even-tuellt även fisketillsynsman), varför kontrollavgift tas ut (vilka regler som den fiskande brutit mot), sista betalningsdatum, belopp och vart pengarna skall betalas (konto- eller gironummer). Betaln-ingsuppsmaningen motsvarar en ordinär faktura med samma uppgifter som en sådan i utformnin-gen. Man ska här även tänka på att alltid begära legitimation så att den fiskande kan styrka sin identitet. Detta är särskilt viktigt då man ut-färdar kontrollavgift eftersom rätt person ska ha betalningsuppsmaningen. Uppges fel identitet, i

Bestrids fiskevårdsområdesföreningens kontrollavgift så får föreningen gå vidare med denna till tingsrätten i den ort där överträdelsen begicks.

värsta fall någon oskyldigs identitet, så kan det bli besvärligt för denne eftersom indrivning av ej betalda kontrollavgifter kan skickas vidare till kronofogden.

Om man ej får betalt?

Om den som fått en kontrollavgift utfärdad emot sig inte betalar denna inom den tid som satts i betalningsuppsmaningen så skall fiskevårdsområdesföreningen påminna den fiskande om betalningsansvaret. I påminnelsen skall informeras om sista betalningsdag. Om betalning trots detta ej inkommer så får föreningen gå vidare och vidta åtgärder för att inkassera avgiften enligt inkassolagen. Detta innebär att föreningen efter påminnelse kan skicka ett inkassokrav till den fiskande och därefter, om betalning ej görs, gå vidare till Kronofogdemyndigheten för att få ett betalningsföreläggande för den fiskande.

Om den fiskande istället kommer med ett giltigt bestridande av betalningsuppsmaningen skall föreningen inte använda sig av inkassoförfarande, utan istället vända sig till tingsrätten i den ort där fisket ägde rum. Med giltigt bestridande avses att

den fiskande bestrider kontrollavgiften, vilket kan göras genom att denne skriver på betalningsuppsmaningen att denna bestrids och sänder denna till fiskevårdsområdesföreningen.

Det räknas inte som ett giltigt bestridande att ange t.ex. att man inte har några pengar eller att man har varit bortrest. En giltig bestridan måste utgöra en invändning i sak, dvs att invändningen kan innebära att fiskevårdsområdesföreningen – helt eller delvis – förlorar sin rätt att kräva betalt. Det kan tex handla om att den fiskande fått felaktig eller otydlig information om fiskeregler eller att denne varit sjuk och inte kunnat fullgöra sina plikter.

För sådana fall får föreningen göra en bedömning om bestridandet är skäligt eller ej och anser man det drar man tillbaka kontrollavgiften, anses bestridandet ej vara skäligt så går man vidare till Tingsrätten.

Enligt lag om fiskevårdsområden så ska felaktigt uttagen kontrollavgift betalas tillbaka. Man får heller ej skicka ut inkassokrav osv till den som fått en felaktig kontrollavgift utfärdad emot sig.

Överträdelse av övriga fiskeregler

I övriga fall, när det inte handlar om överträdelser av statens fiskeregler eller av fiskevårdsområdesförenings regler, utan om enskilda fiskerättsägares eller arrendatorers regler så utgör dessa överträdelser avtalsbrott. Om någon fiskar utan tillåtelse så är det även ett brott när det begås mot någon enskild, fiskeförening eller liknande. Skillnaden är dock att dessas regler inte har något lagskydd utan är att jämföras med vilket avtalsbrott som helst. Har någon enskild sålt fiskekort som berättigar till fiske med flugspö

och den fiskande använder spinnspö så är det ett avtalsbrott eftersom upplåtelsen av fisket fås ses som ett avtal. I vissa fall skulle dock någon form av lagbrott kunna uppkomma, tex då den fiskande fångar för många fiskar. Detta skulle då kunna jämföras med snatteri eller stöld eftersom den fiskande köpt rättigheten att fånga tre fiskar men den fjärde, övertaliga fisken, inte ingår i köpet. Fisketillsynsmannen får i dessa fall göra polisanmälan och låta de rättssvårdande myndigheterna reda ut vilka lagar som är tillämpliga.

Vanliga frågor

Kan man ta ut kontrollavgift av den som inte köpt fiskekort?

Nej, enbart den som har rätt att fiska i ett vattenområde, t. ex. genom att ha köpt fiskekort eller löst fiskerättsbevis kan få kontrollavgift utfärdad mot sig. Saknas rätt att fiska är det en lagöverträdelse och polisanmälan ska göras.

Vi har en fiskeklubb som har en tjärn, får vi ta ut kontrollavgift?

Nej, kontrollavgifter regleras i lag (1981:533) om fiskevårdsområden och därför är det bara fiskevårdsområdesföreningar som får utfärda kontrollavgifter.

Om vi inte kan ta ut kontrollavgifter, vilka sanktionsmöjligheter har vi då?

Det kan vara svårt att beivra dessa. Men även för andra föreningar än fiskevårdsområdesföreningar är det viktigt att man skriver bra och tydliga

regler. Eventuellt kan man i dessa fiskeregler skriva in att överträdelse av reglerna medför att fiskekortet dras in. Detta gör flera föreningar och om detta är lagenligt har inte prövats i domstol. Vissa föreningar har även skrivit in i sina regler att överträdelse av dem kan medföra att en avgift tas ut.

I övriga fall så är andra föreningar än fiskevårdsområdesföreningar lämnade åt att driva regelöverträdelser civilrättsligt genom att stämma den som brytit mot reglerna.

Arrenderar man vatten av en fiskevårdsområdesförening kan man be dessa besluta om de regler man vill ha och sedan ber man om att få bli tillsynsman för detta vatten på fiskevårdsområdesföreningens vägnar. På så sätt kan man ta ut kontrollavgifter som fiskeförening genom fiskevårdsområdesföreningen.

Att tänka på

Fiskevårdsområdesföreningen måste se till att ha väl genomarbetade och tydliga regler som varken den fiskande eller fisketillsynsmannen kan ta misste på. Det är även viktigt att fisketillsynsmannen och dennes uppdragsgivare går igenom vilka lagar och regler som gäller och hur strängt man vill att dessa ska tillämpas.

Fisketillsynsmannen måste själv tillse att denne har koll på vilka fiskeregler som är utfärdade av staten (lagar, förordningar och föreskrifter) samt av andra. Detta för att kunna ha full koll på vilken påföljd som kommer av vilken överträdelse.